Чурапчыга күн тахсар !

САҤА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

12+

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2015 сыл Балаҕан ыйын 17 күнэ
ЧЭППИЭР
№96
(11106)

Балаҕан ыйын 19 күнэ- Кэриэстэбил күнэ

Күндү ветераннар, улууспут бар дьоно–сэргэ!

Балаҕан ыйын 19 күнэ биһиги улууска кутурҕан күнүнэн бэлиэтэнэр. Уот кураан, хааннаах сэрии бүрүүкээн турдаҕына, 1942 сыллаахха Чурапчы оройуонун 41 холкуоһун хоту оруойуоннарга күүс өттүнэн көһөрбүттэрэ. Фроҥҥа аһаан балыктааһынтта бэлэмэ суох алаас дьонун, чуолаан дьахталлары, кырдьаҕастары, оҕолору ыытан улахан алдьархайы оҥорон тураллар. Аҕыйах сыллааҕыта төһө киһи онно тиийэн суорума суолламмыта чып кистэлэҥ этэ . Кэлин бэйэбит дьоммут киэн ытырыылаах мунньахтарга тыл котоҕон, бу дьаһал сыыһатын, күүс өттүнэн модьуйан туран, биир дойдулаахтарбытын хоту көһөрүүгэ ыыппыттарын , төһө киһи онно тиийэн, тыына быстыбытын, оройуон итиннэ улахан охсууну ылбытын аһаҕастык этэр буолбуппут.

Кэлиҥҥи кэмнэ кэриэстэбил күнүн сыл аайы бэлиэтээн, биһиги ыччаппытыгар ол ыар кэмнэри умнубаттарыгар, бу алдьархай хаһан да хатыламматыгар туһулуубут. Билиҥҥи кэлүөнэ хайаан даҕаны ити алдьархайтан ыар дьылҕаламмыт биир дойдулаахтарбыт сырдык ааттарын үйэтитиэх тустаах. Историческай кэрдиис кэм сүрүн өйдөбүллэрэ кэһиллибэккэ, дойдуга таптал утумнанан, сайдыы суолунан айанныахпыт.

Улуус салалтата быйыл Кыайыы 70 сылын бэлиэтээһин чэрчитинэн, Улуу Кыайыыны дойдуларыттан ыраах сылдьан, өлүү- сүтүү ортотугар тыылга уһансыбыт ытык кэлүөнэ дьоммутун кэриэстээн, Д.П.Чечебутов хомуйан оҥорбут кинигэтин таһаартардыбыт. Көһөрүллүү тиэмэтигэр уус - уран айымньылары түмэр саҥа кинигэ кэтэҕэриискитин улахан суолтаны ылыаҕа. Онон улахан литературнай хабааннаах кинигэ кэтэр кэнчээри ыччаппытыгар туһуланар.

Ытыктабыллаах Хоту көһөрүллүү кыттыылаахтара, ветераннарбыт! Төһө да кэм кэрдии, сыл-хонук ааспытын ахсын эдэрдии эрчимнэтин ыһыктыман, кырдьыга бэринимэн! Доруобай буолуҥ, ыччаккытын иитиигэ – такайыыга үтүө сүбэһит буолан сырдык кэскили түстэһиҥ! Бүтүн улуус дьонун эннирэппит алдьархай аны хаһан да хатыламматын!

Улуус баһылыга А.И.Ноговицын,
Улуус Мунньаҕын председателэ Я.П.Охлопков,
Улуус ветераннарын сэбиэтин председателэ М.Н. Матвеева.

ТӨРӨӨБҮТ ТҮБЭБИТ ЧУРАПЧЫ

Сэрии, сут ыараханн кэмигэр,
Утааран ыыттылар көһүүгэ.
Күһүҥҥү чуумпуга чуҥкуйа,
Атаара хаалбыта алааспыт.
Төрөөбүт түбэбит, Чурапчы,
Эргиллэн кэлиэхтит дуо аны?!

Өлүөнэ үргүөрүн үрдүттэн,
Саныыбыт, ахтабыт ыраахтан.
Мугудай, Кытаанах, Хайахсыт,
Бабаҕа алааһын, күөх тыатын.
Төрөөбүт түбэбит, Чурапчы,
Ыраахтан үгүйа ыҥырар.

Чысхааннаах тымныыга тоҥ мууһу,
Алларан муҥхаҥы үтэбит.
Бэчимэ соһоммут балыгы,
Хостуубут тиһэх күүс мунньунан.
Төрөөбүт түбэбит, Чурапчы,
Санааҕа күүс угар курдуккун.

Түүн түһээн тиийэбит эйиэхэ,
Дойдубут хатыҥнаах чараҥар.
Көҥүллүк көччүйэ көтөбүт.
Күөрэгэй ырыалаах алааскар.
Төрөөбүт түбэбит, Чурапчы,
Ханнык сир эйиэхэ тэҥнэһиэй?!

Тоҥон, хоргуйан, аччыктаан,
Дойдуга талаһар тыыллардаах.
Атын сир тоҥ буорун анныгар,
Сорохтор букатын хааллылар.
Төрөөбүт түбэбит, Чурапчы,
Быраһаай, быдааннаах дьыллаарга!

Ахтылҕан аргыстаах айаннаан,
Эргиллэн кэллибит сорохпут.
Алааспыт күүс уган айхаллыы,
Көрүстэ күөх дуолга уруйдуу.
Төрөөбүт түбэбит, Чурапчы,
Эн буорғар үктэнэр дьоллоохпут!

А.В. Саввина – РФ үөрэҕириитин туйгуна, педагогическай үлэ бэтэрээнэ.
Одьулуун олохтооҕо.

Улууска -- бу күннэргэ

УЛУУС БАҺЫЛЫГА-ХАЙАХСЫККА

Балаҕан ыйын 15 күнүгэр улуус баһылыга А.Т. Ноговицын дьаһалта анал бөлөҕүн кытта Хайахсыт нэһилиэгэр тиийэн,агросластер уонна ИЖС программатынан тутуллан олохтоох киириэхтээх биэс саҥа дьиэ үлэтин-хамнаһын билиистэ. Ону тэҥэ сотору таҕыта нэһилиэккэ ыытыллыбыт быыбарга дьон-сэргэ үрдүк итэҕэлин ылан, баһылыгынан саҥа талыллыбыт **Василий Васильевич Пруденкайы көрсөн, мунньах тэрийдэ.**

Манна сүрүннээн, нэһилиэк актыыба кыттанна. Делегация айаннаан иһэн, трасса суолун оҥоһуутун итини таһынан быһыттары ыытыы үлэтэ хайдах хайысхалаахтык ыытыллара турарын көрөн аастылар. Актыыбы кытары көрсүһүүгэ А.Т. Ноговицын тыа хаһаайыстыбатын үлэтин боппуруостарын ыйыталаста. Саҥа дьиэлэргэ киириэхтээх эдэр ыаллар дьиэлэрин тутуута тэһолоспутун, туох итэҕэстэр бааалларын этиилэр. Маныаха итиини ситимин холбооһун уонна уот линиийэтин тардыы боппуруоһа болҕомто киинигэр турда.

Эдэр фермер Константин Аржаков маннык кэпсиир: " Эрэ улуус киинигэр үлэни сылдьан, кэтэх хаһаайыстыба тэринэр баҕалаах Хайахсыкка олохсуйаары көһөн кэлбиппит. Манна кэлэн дьиэ-уот туттан эрэбит. Билиҥҥи туругунан дьиэбит коммуна бүттэ. Ис үлэтин бу ыйга бүтэрэр санаалаахпыт. Матырыйаалбытын "У Егора" маҕаһыынтан кэмиттэн-кэмигэр тиэйэн кэлэр. Хаһаайыстыбабытыгар биэс ынах ииитэхпит, сотору кэминэн 25 ынаҕы ылан иитэр буолаанныахпыт. Кэлэр ыраахтар бааллар эрээри, нэһилиэк салалтатын уонна улуус дьаһалтатын көмөтүнэн барыта быһаарыллан эрэнэн буолар ини диэн баҕа санаалаахпыт".

Хас биирдии тутууга турар дьиэлэр кэлтэйдэрүн, ис бараанарын салалта анал бөлөҕө көрүйэн көрдө. А.Т. Ноговицын түмүк тыл быһыытынан: "Бу тутуулар, быраайыактар үлэлэригэр-хамнастарыгар бытаарыы таксыбытын бэлиэтиибин. Чоҥну этэр буоллахха, тэрээһинин өттүгэр бытаарыы баар. Харчы эрэ көрүллүбүтүн үрдүнэн сайыҥҥы кэмнэри баттаһа тутуу матырыйааллара ситэ тиэйиллибэтэх. Онон тутуу тэтимэ бүкатын бытаарбыт. Оттон бэйэбит өттүгүттэн чопчуки варианы тэнкуйдаан ылыныахпыт улахан алҕас. Өскөтүн бэйэбит туттабыт диир буоллахпытына,бу холобур кыһагас кэм иһигэр төһө кыалларынан үлэни-хамнаһы түргэтэтиэҕ. Очоҕо эрэ дьиэбит бэйэбит киэнэ буолан нус-хас олоруохпут. Олохтоох администрация нэһилиэннэни күүскэ түмэн, субуотунньуктары тэрийиэн. Улуустааҕы тутуу хамыыһыйатыгар тус хонтуруолга ылан үлэлиэҕэ. Онон алтынньы 1 күнүгэр дьиэни бары дьиэбитин ис-тас үлэтин бүтэрэргэ ыһыалыын. Итиини холбонуутугар Чурапчытааҕы ДЬУОКХ филиалын салайааччыта Г.С. Александров эссо тоҕуп барытын суоттаан-ааҕан баран, быһаарыныытын биллэриэҕэ. Отопление киирийэтын боппуруос. Хайахсыкка аан бастакынан бу дьиэлэр холбонору олоролор. Уот линиийэтин тардыыта туһааннаах тэрилтэҕэ хас биирдиибит бэйэҕит ааккытыттан сайабыланньа суруйан биэрэҕит. Онон бүгүн нэһилиэккит саҥа баһылыгын кытары көрсүһүү буолла, бастакы сүрүн соруудахтар бэриллиннилэр. Бу барыта кэмигэр ситтооххугук быһаарыллыннаҕына, кыайтардаҕына иннигитин да салгыы нэһилиэк сайдыытыгар кэскиллээх үлэлэр былааннанан ыытыллыахтара".

Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ.

ПРОГРАММА
ПРОВЕДЕНИЯ ДНЯ ПАМЯТИ И СКОРБИ ПОСВЯЩЕННОГО 73-ЛЕТИЮ НАСИЛЬСТВЕННОГО ПЕРЕСЕЛЕНИЯ КОЛХОЗОВ ЧУРАПЧИНСКОГО РАЙОНА

19 сентября 2015 г. в с. Чурапча

10ч.00м. –Мемориал переселенцев
-Митинг памяти
-Возложение цветов
11ч.00м.-12ч.00м.- Посещение этнографического музея им. А.А. Саввина и выставки передвижного музея переселенцев А.Д. Аммосова.
12ч.00м. -14ч.00м.- Посещение образовательных школ и учебных заведений.
-Чурапчинская СОШ им.С.А. Новгородова
-Чурапчинская СОШ им. И.М. Павлова
-Чурапчинская гимназия им. С.К. Макарова
-Чурапчинская РССШИ им. Д.П. Коркина
-Чурапчинский технический колледж
-ЧГИФКиС
14ч.00м-15ч.00м.-Презентация книги Д.П. Чечебутова "Көһөрүллүү суостаах сыллларыгар."
-15ч30м.-17ч.00м.- Посещение Музея переселения, с. Хатылы
-17ч.00м.-отъезд делегаций.

Балаҕан ыйын 19 күнэ- Кэриэстэбил күнэ

ЧУРАПЧЫ КӨҺӨРҮЛЛҮҮТҮН ӨССӨ БИИР ДОКУМУОНА

Бу күннэргэ Чурапчы 41 холкуоһун туох баар дьонун-сэргэтин, сүөһүтүн-аһын имири хомуйан, үүрүү-түрүйүү быһыытынан, кыһын кэтэри туруорбута Хоту оройуоннарга балыксыта, фронт сорудаҕын толоттор диэн ыыппыттара 73 сылын туолла. Билигин даҕаны өрөспүүбүлүкэ оччотооҕу салалтата бу туохтан төрүттээн, ким "ой угар", этии киллэрэн суһал дьаһалы ыла охсубута кыайан чуолкайдаммакка сылдьар. Руднах диэн обком үлэһитэ Тулагыга массыынанан айаннаан иһэн обком бастакы сэкиритээрэ И.Л.Степаненкоҕа этии киллэрбитэ диэн Филиппов Е.М эрэ ахтыытыгар баар. Ол кэпсээн туһунан атын ханна да ыйыллыбатах, суруллубатах. Массыынаҕа икки эрэ киһи айаннаан иһэн кэпсэппит кэпсэтиилэрин ким кимиэ, хайан көрсүбүтэ биллибэт. Филиппов оччолорго Чурапчыга үлэлиир, үөһээ салалтаттан тэйиччи соҕус сылдьар этэр киһи буоллаҕа. Онон бу кэпсээнини алҕас чахчы буолбут суол диир ыараханнардаах.

Арай хас да сыл кураан сатыылаан, аһына ыһан, от үүммэккэ, сүөһүнү сыл таһаарар улахан күчүмэҕэйдэммитэ. Онно өрөспүүбүлүкэ салалтатыгар үлэлии сылдьар дьону боломуочунай оҥорон оту булумтаһыннта көмөҕө диэн оройуон аайы ыыталаабыттара. Чурапчыга А.В. Паулин диэн Наркомзем сүөһү иитиитин Управлениятын начаалынньыга уонна С.З. Борисов - Совнарком бэрэссэдээтэлин солбуйааччы от ыйын 12 күнүттэн балаҕан ыйын 11 күнүгэр диэри икки ый устата сылдьыбыттар.

Киинтэр барыахтарын иннинэ көһөрүү туһунан туох да кэпсэтии турбатаҕа диилэр. Арай Совнарком уураахтынан 70 киһини балаҕан ыйын 15 күнүгэр диэри, ол иһигэр 35 оскуола үөрэнээччитин атырдьах ыйын 15-гэр диэри, эбии мобилизациялыырга уонна ол тустуутун атырдьах ыйын 1 күнүгэр,онтон үлэлэрин түмүгүн балаҕан ыйын 20 күнүгэр оччуоттуурга сорудахтаабыттара боротокуолга тиһиллэ сылдьар. Онтон сүүрбэччэ хонон, эмискэччи атырдьах ыйын 11 күнүнээҕи обком бюроотун мунньаҕын 213 нүөмэрдээх "алҕас кистэлэн" боротокуолунан Чурапчы сүөһү иитиитинэн дьарыктанар 30-40 холкуоһун балыктыыр артыалга уларытан хоту көһөртүүргэ уураахтыыр. Онон " ВКП(б) КК уонна ССРС Совнаркома 1942 сыл тохсунньу ыйдааҕы балыктааһынны тэрийэр туһунан дьаһалларын толоробут таарыччы чурапчылары олор өлүүттэн быыһыыбыт" - диэн өттүлор.

Дьиҥэр, ол дьаһалларга: "Спецпереселенецтэри (литовецтары, финнэри, ньиэмэстэри уо.д.а.сэриинэн сылтаан соҕуруураттан үүрүллэн кэлээччилэри) уу навигациятын бастакы ыйдарыгар хоту көһөрөөн дьиэлэн хааччыйарга, аһылыгы 14 ыйдаах саппааһы эрдэттэн бэлэмниирэ " - диэн үчүгэй баҕайытык этиллибит да, ол бириксэс туолбатаҕар байыаннай кэм бэрээдэгин кэһэн ким да буруйдамматаҕа , ыпсылбатаҕа. Онтон чурапчылары алҕас да киһини кэлиитэ, таах кырыгас кумах биэрэккэ хаар кыыдамнаан эрдэҕинэ, ким да көтөлөс, алҕас билбэт, дьиэтэ-уота суох сирдэригэр илдьэн сүөкэтэлиилэр. Бу иннинэ дойдуларыттан барар тэрээһиннэригэр 3-5 хонуу эрэ биэрэн сатыы Бөстөөххө үүрбүттэрэ. Онно киирэн борохуоттара кэлбэккэ, 10-нуу -20-лии хонук аһаҕас халлаан анныгар таах быыһыгар оччотооҕу куһаҕан таҥастаах дьон күһүнү өрүс тыалыгар-кууһугар курдары оҕустаран, илдьэ киирбит сэйгэлэрэ бүтэн хоргуйуулара, тымныйан ылдьыылара, оҕо-уруу, кыаммат кырдьаҕастар өлүүлэрэ-сүтүүлэрэ саҕаламмыта. Киһи билигин сатаан саната да тиийбэт - биир кэмнэ 4,5 тыһыынча киһи, 2 тыһыынча сүөһү, сылгы Бөстөөх биэрэгэр өрүс талаҕын быыһыгар хорҕойон олороохтообуттара. Ол тухары оройуон салалтата, көһөрөргө анаан тэриллибит обкуом хамыыһыйата дьон кыһалҕатын чэпчэтэр да туох да дьаһалы ылбатахтар, туруорсубатахтар. Дьэ сүрдээх! Хата имири көһөрүллүбүт холкуостар сирдэригэр 7 нэһилиэгэ, 8 оскуоланы саппары туһунан түргэнник дьаһал ыла охсору оройуон салалтата балаҕан ыйын 15 күнүнээҕи обкуомна суругар туруорсубут.

Бөстөөххө ыытыыны тэрийсибит иккис хамыыһыйа отчуоттуттан көрдөххө, дьону тиэммит маҥнайгы борохуот Булуҥҥа балаҕан ыйын 10 күнүгэр, онтон бүтэһик дьонноох баарса Кэбээйигэ балаҕан ыйын 20 күнүгэр эрэ барбыттар. Алҕас бүтэһик сүөһү илдьээччилэр (Кэбээйигэ) - алтынньы 16 күнүгэр. Бу - барыларын ыксатан аҕай балаҕан ыйын бастакы күннэригэр Бөстөөхтөн айанныаххыт диэн үүрэн-үтүрүйэн киллэрбит дьонноро эрэйдэтэр!

Дьоммут эрэйдээхтэр онно тиийэн олохсуйууларын, хайдах курдук хоргуйан, тоҥон өлбүттэригэр тохтообокко эрэ (ол туһунан инники кинигэлэргэ суруллубуттара) архыыптан булбут биир дьикти сурукка тохтуом этэ. Ол суругу оччотооҕу Чурапчытааҕы партия райкомун бастакы сэкиритээрэ Яков Дмитрьевич Белолюбскай (1939-1945с.с) партия обкуомун сэкиритээригэр Петр Васильевич Аммосовка суруйбут эбит. Ол суруктан хайдах суруллубутунан, туох да көннөрүүтэ суох биэрэбин.

Бу суругу С.З. Борисов бэйэтин ахтыытын кытта сэргэ туттахха араас санаалар үөскүүллэр.

Сэрии буола турар кэмигэр, кураан бүтүн өрөспүүбүлүкэ үрдүнэн сатыылаабыт кэмигэр, кыстыкка киирии өрөспүүбүлүкэ салалтатыгар оччоттон-биччэҕэ диэри хас сыл аайы биир саамай ыарахан боппуруос буоларын үрдүнэн Совнарком солбуйар бэрэссэдээтэлэ С.З. Борисов Чурапчыга икки ыйы быһа сылдьыбыта - от ыйын 12 күнүттэн балаҕан ыйын 10-гар диэри. "Арай биирдэ Кытааһах нэһилиэгэр сырыттахпына түүн Чурапчыттан райком секретара Белолюбскай телефоннаабыт:"Борисовы булуҥ, хайаан да миигин кытта кэпсэттин"- диэн илдьиттээбитин тиэрдибиттэрэ. Телефоннаабытым, киһим суох, обкомҥа суһаллык ыҥырбыттар, куоракка диэтилэр.Икки хонон баран Чурапчыга киирбитим Белолюбскай тиийэн кэлбит.Сарсыарда райкомҥа олорор эбит. Атын дьон баарын:" Семен Захаровичы кытта иккиэйэҕин кэпсэтэрдээхпин",- диэн таһаартаата.Бэҕэһээ обком сабыылаах бюрота буолла.Онно 41 холкоһу Чурапчыттан кураан буолбутунан хоту көһөрөргө диэн уураах таһаардылар,- диэтэ. Бу иннинэ чурапчылары хоту көһөрөр туһунан биир тылы кимтэн даҕаны истибэтэҕим. Бюро уураахха эмискэ тахсыбытын истэн, соһуйан хаалбытым.Эмиэ Кытааһахпар тоннубутум. Ол тоннон уураахы хайдах толорор туһунан үлэлии сырыттахпына, эмиэ сонун кэллэ. Республикаҕа ити көһөрүүнү дьаһайар улахан комиссия тэриллибит үһү диэн. Ол комиссияҕа миигин эмиэ киллэрбиттэр. Ол гынан баран мин ол комиссия мунньаҕар биирдэ да сылдьыбатаҕым. Комиссия эпиэр дьылы даҕаны онно үлэлээбэтэҕим...

Биир ый курдук буолан кэнниэ (?) Чурапчыга уобаластан комиссия тиийэн кэлбитэ.Миигин ыҥыттаран кэпсэтэ сырыттылар.Мин Кытааһахтан эмиэ оройуон киинигэр киирдим. Сүбэлэһиигэ оҕону-урууну, кырдьаҕастары бу суол-нис суоҕуна сүөһүлэрин-астарын иччитэ суһаллык хайдах көһөрөбүт, бириэмэ наада диэн этиим. Онуоха:" Чэ, биир ыйынан көһөрүҥ,"(?)- диэн буолла..."

Бу интервьюну биллиилээх журналист Христофор Ефремов аатынан- суоллаан " Семен Захарович, эйигин Чурапчы дьонун хоту көһөрүүгэ өрүү сирэй-харах анньаллар. Онуоха туох буруйу- сэмэни бэйэҕэр ылынаҕын дуо?" - диэн боппуруоһугар быһаччы эппиэттээн ити дьыалаҕа кини өрүскэтин, мискэтин көрдөрөргө, ырааттыарга кыһамньыта биллэр суол буоллаҕа. Ол эрээри мин саныахпар киһи мунаҕар түгэннэрэ баллар.

Ити Я.Д. Белолюбскай суругуннаахтахха, Чурапчы аҥарыгар олорор холкуостары кэлимсэ хоту үйэ-саас тухары олорорго, көһөртөөн, ол сирин- уотун босхолоон, атын оройуоннарга биэрэн, Чурапчыны Амма кытылыгар киллэрэн киинниир былааны оноро сылдьыбыттар эбит дуу, - диигин. Көһөрүү туһунан оройуон салайааччылара алҕас билбэт этилэр диир ити суруктан көрдөххө, туттах соҕус курдук. Арай биири чуолкай этэр билиини да кыайалыбата - көһөрүллэр холкуостар испииһэктэрин хаһан бэлэмнээбиттэрэ. Көһөрүү туһунан обкуом уураахха таҕыан иннинэ дуу эбэтэр кэнниттэн дуу? Ол гынан баран , Белолюбскай суругар "мою постановку на бюро Обкома ВКП(б)."- диэбит. Чурапчы аҥарын көһөрөр боппуруос бэлэмнээйиннигэр оройуон салалтата, чуолаан, Я.Д. Белолюбскай үлэлээбит буолуон сөп уонна райкуом чилиэннэрэ: Барашков, Куличкин. Онон кини көһөрүүнү утаран, обкуом мунньаҕар кытаанах быһаабар ылбыта диир олоҕо суох уонна ол туһунан ханнык да докумуон суох. Кини быыгабардаах ол гынан баран атын суолга, көһөрүүгэ алҕас сыһыана суох дьыалаҕа.

Борисов ахтыытын ааҕан баран, киһи хайдах эрэ кини Белолюбскайы кытта ити кэмнэ алҕас чугастыы эбиттэр дуу, диэн санаа үөскүүр. Эппитим курдук ,өрөспүүбүлүкэ улахан салайааччытын , сахаларгап биир тахсан иһэр киһини, оройуон салайааччыта бэйэтин үлэһитин курдук түүн-күнүс ыҥыттарар, обком бюротугар барааары туран, Борисовы көрдөтөр, кистээн кэпсэтэр. Онон Борисов Белолюбскайдаах бэлэмнээбит холкуостарын испииһэктэрин, оройуон сирин -уотун аҥардаан түөрт оройуонна үлэрэр былааннарын билэр, баҕар көмөлөспүтэ да буолуо.

Аны С.З. Борисов ити бэлэмнээн-бэлэмнээн, толкуйдаан, кэлин биэрбит интервьютугар мунаахсыыр түгэннэр эмиэ баллар. Ол курдук, Борисов: райкомҥа Белолюбскайы кытта кэпсэтэн, Кытааһахпар тоннубутум," -диир. Онтон аттынааҕы кабинеска Анашин (көһөрүүнү дьаһайар хамыыһыйа бэрэссэдээтэлэ. Борисов кинини солбуйааччынан атырдьах ыйын 11 күнүгэр биэрэрэммитэ) Белолюбскай иннинэ (икки хонук) Чурапчыга кэлэн, райком уонна райсовет холбоһуктаах мунньаҕар уураҕы билиһиннэрэр, көһөрүллэр холкуостар испииһэктэрин бигэргэтэр уонна онно мунньахтары тэрийэр, быһаарар үлэни ыытар бэлэмнээйиннэрэ аныыр туһунан боппуруоһу хамыыһыйа чилиэннэрин кытта бэлэмнии олорор. Улахан мунньах Чурапчыга атырдьах ыйын 16 күнүгэр буолар. Борисов тоҕо Анашины кытта көрсүбэккэ, кэпсэппэккэ ол кыл-кырыа сирдээх-уоттаах Кытааһахха тугу гына ыксаан тоннон турара буолла?

"Ый курдугунан комиссия кэлэ"- диэбит да ,комиссия уураах ылыллыаҕын кытта, тута, куораттан кэлэн 16,17-гэ Чурапчыга мунньахтааһын түрүлүөн бэҕэһу тарааллар уонна тута холкуостарынан бараллар. "Онтон Борисов холкуостааххтар мунньахтарыгар саамай актыыбынай ыҥааччыта түүрээччи этэ", - диэн көһөрүллүү кыттыылаахтара харах уулаах ахтыыларыгар суруйан хаалларбыттара.

Онтон дьону көһөрүүнү антах дьэнниэр өтү бэлэмнээн баран ый курдугунан саҕалыахха диэн Борисов " мин этинбин ылынан быһаарбыппыт"- диир да уураах ылыныллыбыта икки ыйа буолуохтааҕар, биир да ыйа туола илигинэ Степаненкоҕа "барыларын көһөрдүбүт, дьаһалы толордубут"- диэн, Анашин да иннинэ, бэйэтэ телеграмманы ыытан отчуоттаабыт эбит.

Балаҕан ыйын ортотун саҕана Борисов Совнаркомтан Кэбээйигэ командировкаҕа кэлэ сылдьыбытын туһунан В.Е. Колмогоров ахтыытын инники кинигэҕэ киллэрбитим. Кэбээйигэ өрөспүүбүлүкэ салалтатыттан киһи - Совнарком солбуйааччы бэрэссэдээтэлэ, Коровин - обкуом иккис сэкиритээрэ, Нартахова - совнарком үлэһитэ уо.д.а. кэлэн чурапчылар олорор сирдэрэ суоҕун, хоргуйан эрэллэрин билэн , ас-үөл Намынан, Батамайынан хайаан да бырахтарыах буолан эрэннэрэн баран, маныаҕы туттарын туһунан ахтыылары билигин дьоммут суруйан хаалларбыттара.

Аны биири соҕобун - өрөспүүбүлүкэ оччотооҕу салалтата оҥоруутун оҥорон баран, чурапчылары бэйэлэрин дьонноро көрдүүр-кыһанныыр диэхэ айылаах. "Рыбакколхозсоюза" бэрэссэдээтэлинэн, ол иннинэ Чурапчыттан Ньурбаҕа үлэлээ ыыппыт В.П. Харитоновы аҕалаллар. Эдьиэрэ партия райкуомун иккис сэкиритээринэн Чурапчыга үлэлии олорбут Платоновы, Кэбээйигэ - Е.М. Филипповы уо.д.а. ыыталыыллар. Бу кэлин " бэйэҕит дьоннут кыһаммаҕахтара" диэри дуу? Иннинник этии оччолорго да баар эбит.

Бу ыстатыйаны көһөрүллүү боппуруоһугар саҥа матырыйаал- суруктүтүн дьоммор-сэргэбэр тиэрдэри бэлэмнээтим. Бу суруктан үөскээн тахсар ким туох санаалааҕын, тугу билэрин үллэстиэхтэрэ диэн саныыбын.

Мин хомойорум баар, бу боппуруоска арыый эрдэ ылсан үлэлээбит буоллар. Арай, мин ыҥыыр киһим - көһөрүллүүгэ сылдьыбыт П.П. Флегонтов, куруутун кырдьык туһугар туруулаһар оскуолам директора Г.Д. Ефимов, эбэтэр архыыб матырыйаалын хаһыспыт убайым Н.И. Ефимов, уо.д.а. ол кэмнээҕи быһыыны - майгыны билэр дьон бааллара ити докумуоннар көстүбүт буоллуннар?! Тоҕо эрэ астына санаа ыгастыһыахтыт, дьүүллэһиэхпит этэй?! Атырдьах ыйын 11 күнүнээҕи обкуом бюротун көһөрүү боппуруоһун дьүүллэһиитин боротокуолун ,көрдөөтүм да бакаа тугу да булбатым. Архыыв үлэһиттэрэ этэллэринэн, хойутаабытын буолуо дииллэр, архыыттан да "наадаланах" (кутталлаах) кумааҕы сүтэрэ баар суол этэ" дииллэр.

Өссө биири чопчулуом этэ . Ол "Көһөрүллүү кэриэстэбил күнүн" анаан туһунан. Балаҕан ыйын 19 күнүгэр - бастакы барбыт көһөрүүлээхтэр биэрэккэ суоксммит күннэрэ диэнтэн сиэттэрэн анаммыта. Ол гынан баран, Степаненко аатыгар ыытыллыбыт телеграмма көстүбүтэ. Онно этиллэринэн, 4 холкуос ("Андреев", "Ворошилов", " Кыһыл сис" , " Торут") биэс сүүсчэкэ киһитэ балаҕан ыйын 13 күнүгэр киэһэ 8 чааска Арыылаах биэрэгэр, Сангаартан 7 көстөөх сиргэ суоксммитин туһунан этиллэр. Бу историческай суоттаахтах, онон кэлин көһөрүү тематын дьарыктанааччылар көннөрүү киллэриэхтэрэ диэн саныыбын.

Альбина ПОИСЕЕВА -
Чурапчы улууһун бочуоттаах

Балаҕан ыйын 19 күнэ- Кэриэстэбил күнэ

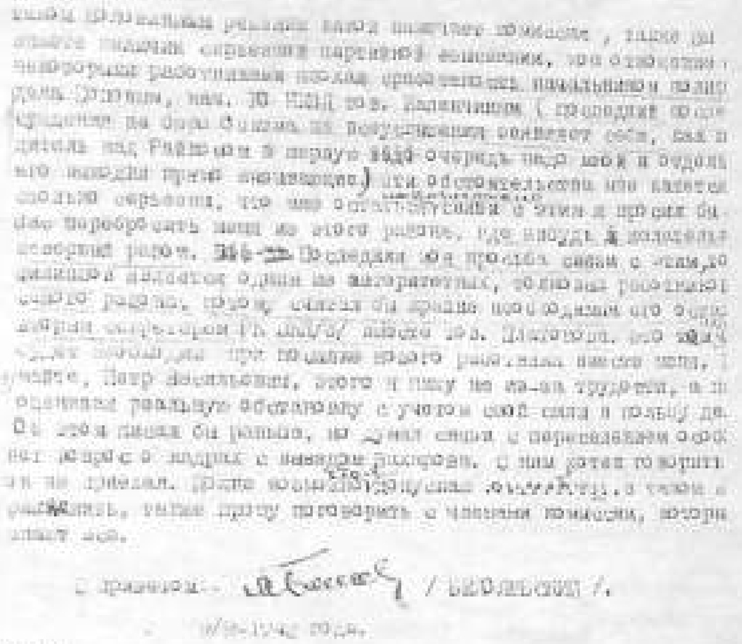

«Петр Васильевич,

Переселение наша подходит к концу, всего -41 колхоз, основном выдержались и с сроком отправки.

…

Возражающие и воздерживающиеся являются – это более обеспеченная часть в материальном отношении без особого труда готовые терпеть еще 1-2 года и престарелые прикованные к своему аласу. Таких конечно не так много. В этом смысле агитировать не так уже тяжело было, как это представлено, но встречались с отдельными сопротивлениями.

…

Может быть, Вы помните, мою постановку на бюро Обкома ВКП(б), также говорил Вам о том, чтобы подбор переселяющихся колхозов был с таким расчетом чтобы перенести районный центр в Амгу, расчетом освоения самой Амги, на зерновое хозяйство, а таежных речек на сенокос (об этом тов. Баранов и Куличкин должны были говорить подробно) или расчетом разбивки присоединения четырем ближайшим районам. Из этого и исходя мой исправленный и врученный представителям (Захарову в Намцах и Алексееву в Орджоникидзе) список переселяемых колхозов, на самом деле основные закупливые и малоприспективные колхозы расположены в центральной части района. Потому в списке подлежащих к переселении включил именно их. Напр. такие колхозы как «1-й Май», «Развитие», им. Карла-Маркса, им. Сталина и им. Миронова. Комиссия приехала из Якутска раньше меня на два дня, я выехал на своей легковой и она сломалась по дороге. К тому времени не дождались меня на активе окончательно уточнили список колхозов и всех вышеперечисленных решили оставить, смысл моего подбора ни кто из райактива не разобрался. Потом когда я приехал Чурапче попытка постановки об этих колхозах вторично, встретил явно неодобрительно со стороны Правительственной комиссии ибо к тому времени списки переселяемых колхозов было отправлено Захарову, Алексееву и тов. Степаненко 1) Потому тов. Анашин и другие прямо заявили, что не могут считаться с мнением каждого, отсюда я принципиально не настаивал об вторичном уточнении.

Таким образом вокруг районного центра остались 5 самых малоприспективных колхозов расчетом дальнейшего искусственного оставления района. Теперь пользуясь этой ошибкой, комиссия считает необходимым район оставить таким, каким был раньше, ограничиваясь лишь немногим пересмотром планирования по животноводству или полеводству. Мне кажется, что простым переселением большой половины колхозов, без решения коренных и приспективных вопросов, район не изменен. Ибо территориальная величина малоземельных земель колхозов увеличиться в двое, но из этого коренной вопрос приспективы района не измениться к лучшему. Хотя наша постановка о переселении райцентра с прирезкой 4 наслегов из двух районов с ее капитальным вложением в такое суровое военное время – дело не легкое, даже невозможная задача. Тем не менее без этого нельзя обойтись. Если это неудовлетворяется, то расчленение района на 4 ближайшие районы не так отделит массу от райцентра ибо 7 наслегов сами являются прирезанными наслегами из этих же районов.

…

Областные организации, как мне кажется неохотно слушают об этих двух наших вариантах. Если этот вопрос будет обсуждаться в Обкоме или Верховете моя первая просьба к Вам, что бы Вы разобрались в действительное положение, вещей и помогли нам в решении этих коренных вопросов. Я работал с февраля 1939 в этом районе, не жалея сил, как и сколько смог. Но результаты известны Вам, ясно кому либо другому, даже самому становиться обидно. Мне ясно одно что при всем своем желании добиться коренного улучшения работы района я не в силах, тем более при таком половинном решении какой намечает комиссия…

…

Эти обстоятельства мне кажется сколько серьезны, что мне остаться невозможно связи с этим я просил бы Вас перебросить меня из этого района, где нибудь желательно в северный район.

С приветом: Белолюбский
9.9-1942 года

АҔАБЫТ ДЬОҺУН ОЛОҔУТТАН

Николай Петрович Тарасов 1929 сыллаахха Чурапчы улууһугар Хадаар нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Аҕата эрдэ өлөн, ийэтинээн иккиэн аймахтарыгар, биир дойдулаахтарыгар сыстан олорбуттара. Аҕа дойду улуу сэриитин кэмигэр Николай Петрович уон түөрт саастаах оҕо этэ. Кинилэри сэрии бастакы сылыгар күүс өттүлэринэн Булуҥҥа көһөрүүгэ ыыппыттара. Тииййэхтээх сирдэригэр бaржанан айаннаабыттар. Сырдээх уһун, уустук айан буолбут: Аара бэрт элбэх дьон тулуйбакка-лар, сүрүннээн хоргуйан өлбүттэр. Булуҥҥа тиийэн барыта үс сыл балыкка үлэлээбиттэр. Николай Петрович балыксыттар тылларыгар куорумсугунан үлэлээбит. Ийэтэ дьахталлары кытта уопсай үлэҕэ сылдьыбыт. Бэрт кыһаанах үлэҕэ оҕо киһи сүрдээҕин тулуйан, өлбөһүгар ийэтин көрөн – истэн, олох бары уустуктарын этэҥҥэ ааһан, дойдуларыгар төннүбүттэрэ. Сэрии кэнниттэн механизатор идэтин баһылаабыта. Дойдутуттан Агафья Константиновна Архипова диэн кыыһы кэргэн ылан, алта оҕону төрөтөн, сахалыы сэмэй ыал аатын сүгэн олорбуттара. Хомойуох иһин , кэргэнэ Агафья Константиновна доруобуйата мөлтөөн, эрдэ олохтон туораабыта. Онон Николай Петрович соҕотоҕун оҕолорун иитэн, атахтарыгар туруорталаабыта. Улахан кыыһа Анна Николаевна-Саха республикатын эргиэнин туйгуна, кыра кыыһа Варвара Николаевна бухгалтер идэлээх этэ, улахан уола Николай Николаевич- Россия таһымнаах педагогическай үлэ ветерана, орто уол Петр Николаевич- суоппар идэлээх, Семен Николаевич Калуга куоракка агроном идэтин ылбыта эрээри доруобуйата мөлтөх буолан үлэлээбэтэҕэ, кыра уол Алексей Николаевич – механизатор идэлээх этэ. Оҕолор бары (Варвараттан ураты) ыал буолан, оҕо төрөтөн, Николай Петрович сыдьааннара буолан этэҥҥэ сылдьаллар.

Николай Петрович механизатор быһыытынан Чурапчы эрэ улууһугар буолбакка, Томпо улууһугар эмиэ бэйэтин туһунан бэрт үчүгэй өйдөбүлү дьон- норуот санаатыгар хаалларбыта. Томпоҕо күн бүгүнүгэр диэри кинини биир гэ алтыспыт дьонноро мэлдьи ахтан- санаан кэпсииллэр. Элэрин туһунан сиэннэригэр кэпсииллэр. Ол курдук, " Кыһа. Кириэс – Халдьаайы механизатордара. 2004с." диэн П.П. Ефимов кинигэтигэр суруйаллар:

"Сыл агарыгар Е.Д.Кычкин туруорсуутунан, партия обкомун бюрота М.Р. Яковлевы "Энгээйи" совхозка кылаабынай зоотехнигынан үлэлии сырыттаҕына, "Томпо" совхоз дириэктэринэн анаабыта. Кэлээт, совхоз партийнай тэрилтэтин, профсойууз кэмитиэтин кытта совхоз үлэтин тосору үөрэтэн баран, 2-3 сыл күһүнүгэр совхоһу сыл иһинэн барыстаах хаһаайыстыба оҥорор туһунан үлэһиттэрин уопсай мунньахтарыгар дьүүлгэ туруорбута... Ыһыллыы кураанах эрэ тыл буолбатаҕа. Маны толорорго элбэх тэрээһин үлэлэр ыытыллыбыттара. М.Р.Яковлев сири оҥоруута аналлаах тиэхиникэни элбэх сыранан булбута уонна сири оҥоруута аналлаах бригадалар тэрийбитэ. Бу үлэни хас да сыл Н.П.Тарасов салайан таһаарыылаахтык үлэлээбитэ. Кини сылга Мэҥэ- Алданна Бүгүйэхтээх Дабанчымаҕа тиийэ, Саһыл нэһилиэгэр Ис Хочо, Байаҕантай нэһилиэгэр Хаадыыма, Бүгүйэх, Хамыйах, Атырдьах арыылара, Хочоҕо, Ударникка хас эмэ тыһыынчанан гектар бааһыналар, оттонор уонна сүөһү мэччийэр сирдэрэ оҥоһуллубуттара". Бу үлүгэрдээх улахан үлэни толоруута аҕабыт олус түбүгүрбүтүн, үгүс суобастаахтык үлэлээбитин биһиги оҕолоро үчүгэйдик өйдүүбүт. Бу сүрдээх үлэ түмүгэммитин бэлиэтээн, бириигэдэ чилиэннэрэ Атырдьаххa сэмэй бэлиэ туруорбуттара. Билигин ону механизатордар оҕолоро, сиэннэрэ көрөллөр, сөҕөллөр.

Николай Петрович олус дьоһуннаах олоҕу олорбута. Бэйэтин туһунан оҕолоругар, сиэннэригэр хаһан да умнуллубат өйдөбүлү хаалларбыта.

Ахтыыны
суруйда: Н.Н.Тарасов,
педагогическай үлэ ветерана.

КӨҺӨРҮЛЛҮҮ-ҮЙЭТИТИИ

Күтүргүйэ тантааббытынан ингэр, ийэлэн таабытынан дьабайар…

Бары билэбит, Чурапчы улууһун историятын биир хара мэнниэн, кытаанах дьаһал кыһарыйан хоту улуустарга күүс өттүнэн көһөрүү буолбутун. Бу кэмнэргэ хайдах курдук ыараан олоҕу олорбуттарын, эрэй-муҥу, сору көрбүттэрин биһиги үгүс дьоммут ахтыыларыттан, суруйан хаалларбыт кинигэлэриттэн билэбит.

Ол курдук, балаҕан ыйын 9 күнүгэр профессор Г.П. Башарин аатынан Сылан орто оскуолатыгар «Көһөрүллүү - үйэтитии» диэн дириҥ ис хоһоонноох, суолталаах өйдөбүннүк уруок буолан ааста. Тоһо да ааспытын иһин, бу кэмнэри үйэтитэр, кэнчээри ыччаттарга кэм кэпбитин өйдөөн араас өйдөбүннүк бэлиэтэр, кинигэлэр, скверэр, пааматынньыктар турдулар. Бу күн хоту көһөрүллүү кыттыыласааҕа, нэһилиэк ытык кырдьаҕаһа Григорий Иванович Монастырев кыттыбыта. Григорий Иванович, биирэ үөрэнэр доҕорбут Ваня Захаров этэ, былыргы дьоннорун анах тэһэн олорон кэпсээнниниит; сэһэргэспиппит. Бу сырыыга кини олус суолталаах- Аччаҕар нэһилиэгиттэн хоту көһөрүүгэ Эдьигээнтэ сылдьыбыт дьон испииһэгин (хаһаайыстыбанан испииһэк) П. Федотовтан ылбытын туһунан сырдатта. Бу дьоһун суолталаах үлэтэ- үйэтитии биир көрүҥэ буоларын өйдөөтүбүт. Оскуолабыт музейын дириэктэрэ, "Учууталлар учууталлара"бэлиэ хаһаайына , СР үөрэҕириитин үтүөлээх үлэһитэ К.Г. Макарова ингэн-саҕалаан ыытта. Бу күн көһөрүүгэ баран тыыннаах кэлбит дьон ааттара-саллара, бу тиэмэҕэ суруллубут кинигэлэр, архыып докумуоннара быыстапкаҕа турдулар. Маны сэргэ, музей баай матырыйаалларын олус интэриэһирэтэбит. Оскуола 9-с кылааһын үөрэнээччилэрэ 1942 сыллаахха балаҕан ыйын 17 күнүгэр «Кэмбайэ» колхозтан Борохуокка олорбут дьон иитэнэ олуннуу ыйн 1944 сылыгар төннүү испииһэгин тэнтэн көрөн иһинтигэрин оҥордулар. Борохуокка олорбут дьон испииһэгин П.П.Бaшнев көһүөс прелседателэ оҥорбут. Төннүү испииһэгин И.Д.Макаров, суоччут К.И.Макаров оҥорбуттар. Маны Кэбээйи улууһун Мукучу нэһилиэгин сельсоветын председателэ бигэргэппитин туһунан кэпсээтилэр. Оскуола выпускнига Юра Арепин Баһылай Тинтэн «Уоттаах чыычаахтар» сэһэнин туһунан сырдатта, ааҕарбытыгар сүбэлээтэ. Түмүккэ, Григорий Иванович көһөрүү тиэмэтин сиһилии үөрэтэрбитигэр, чинчийэрбитигэр баҕарда. Клара Гаврильевна тоҕо чопчу Чурапчы улууһа көһөрүүгэ барбытын чинчийии, элбэх ааҕыы, хасыһан билиг диэн төлкүйдэлар, интэриэһирэнэр этиннэн түмүктээтэ. Чахчы олус наадалаах, интэриэһинэй уруок буолан ааста.

Онон, биһиги иннибитигэр сыал туруорунньубут- чахчы, тоҕо Чурапчы эрэ улууһун көһөрбүттэрин?!..

Профессор Г.П.Башарин аатынан Сылан орто оскуолатын 7-с кылааһын үөрэнээччилэрэ

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЫЛАНСКИЙ НАСЛЕГ»

РЕШЕНИЕ№ 36

От 14 сентября 2015 года

О результатах выборов депутатов представительного органа муниципального образования «Сыланский наслег»

На основании первых экземпляров протоколов № 1 участковых избирательных комиссий №669, 670, 671, 672 об итогах голосования на выборах депутатов представительного органа муниципального образования «Сыланский наслег» путем суммирования содержащихся в них данных, избирательная комиссия муниципального образования «Сыланский наслег» определила, что в выборах приняло участие избирателей или 75% от числа избирателей, включенных в списки избирателей на момент окончания голосования.

Голоса избирателей, принявших участие в голосовании, распределились следующим образом:

за _Аммосова Афанасия Афанасьевича подано 214 голосов избирателей;
за _Аммосову Анастасию Васильевну подано 247 голосов избирателей.
за _Беляева Петра Николаевича подано 163 голосов избирателей;
за _Дьячковскую Екатерину Николаевну подано 174 голосов избирателей.
за _Иванову Александру Максимовну подано 180 голосов избирателей;
за _Коркину Надежду Филипповну подано 124 голосов избирателей.
за _Макарова Егора Семеновича подано 278 голосов избирателей;
за _Ноговицына Вячеслава Никифоровича подано 139 голосов избирателей.
за _Ноговицына Иннокентия Ивановича подано 163 голосов избирателей;
за _Ноговицыну Анну Иннокентьевну подано 172 голосов избирателей;
за _Ноговицыну Бэю Семеновну подано 160 голосов избирателей.
за _Нестереву Надежду Алексеевну подано 142 голосов избирателей;
за _Пермякова Иннокентия Николаевича подано 214 голосов избирателей.
за _Сивцеву Елену Петровну подано 149 голосов избирателей.
за _Сивцеву Матрену Михайловну подано 105 голосов избирателей;
за _Христофорову Сарыдану Николаевну подано 201 голосов избирателей.

В соответствии со статьей 82 Закона РС (Я) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)», избирательная комиссия муниципального образования «Сыланский наслег» РЕШИЛА:

1. Признать выборы депутатов представительного органа муниципального образования «Сыланский наслег» состоявшимися и действительными.

2. Утвердить протокол № 1 от «13» сентября 2015 г. года и сводную таблицу избирательной комиссии муниципального образования «Сыланский наслег» о результатах депутатов представительного органа муниципального образования «Сыланский наслег» по Сыланскому многомандатному избирательному округу.

3. Считать избранными депутатами представительного органа муниципального образования «Сыланский наслег»:

Аммосова Афанасия Афанасьевича
Аммосову Анастасию Васильевну
Беляева Петра Николаевича
Дьячковскую Екатерину Николаевну
Иванову Александру Максимовну
Коркину Надежду Филипповну
Макарова Егора Семеновича
Ноговицына Вячеслава Никифоровича
Ноговицына Иннокентия Ивановича
Ноговицыну Анну Иннокентьевну
Ноговицыну Бэю Семеновну
Нестереву Надежду Алексеевну
Пермякова Иннокентия Николаевича
Сивцеву Елену Петровну
Христофорову Сарыдану Николаевну

4. Известить избранных депутатов представительного органа муниципального образования «Сыланский наслег».

5. Опубликовать настоящее решение в газете «Саҥа олох».

Председатель ИКМО Сивцева Л.И.
Секретарь ИКМО Сивцева Н.П.

Сылан нэһилиэгин Түөйэ учаастагын олохтооҕо,күндү эдьиийбит

Местникова Анастасия Гаврильевна

балаҕан ыйын 14 күнүгэр ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын курутуйан туран, бары билэр дьоҥҥутугар иһитиннэрэбит.

Биирэ төрөөбүттэрэ, кинилэр дьиэ кэргэттэрэ.

Курутуйбуттарын тэрийдилэр:

–Күндү эдьиийэ Местникова Анастасия Гаврильевна ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан, биирэ үөрэнэр коллегаларыгар Прасковья Гаврильевнаҕа, биирэ төрөөбүттэригэр Түөйэтээҕи оскуола –сад коллектива.

Сылан нэһилиэгин олохтооҕо

Пудов Афанасий Николаевич

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр, оҕолоругар, бары чугас аймахтарыгар дирин курутуйбуммутун тиэрдэбит.

Сылан нэһилиэгин МТ дьаһалтата.

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЫЛАНСКИЙ НАСЛЕГ»

РЕШЕНИЕ № 35

От 14 сентября 2015 года

О результатах выборов главы муниципального образования «Сыланский наслег»

На основании первых экземпляров протоколов № 1 участковых избирательных комиссий № 669, 670, 671, 672 об итогах голосования на выборах главы муниципального образования «Сыланский наслег» путем суммирования содержащихся в них данных, избирательная комиссия муниципального образования «Сыланский наслег» определила, что в выборах приняло участие избирателей или 75% от числа избирателей, включенных в списки избирателей на момент окончания голосования.

Голоса избирателей, принявших участие в голосовании, распределились следующим образом:

за _**Дьячковского Владимира Алексеевича** подано _6_ голосов избирателей;
за _**Макарова Ивана Семеновича** подано _222_ голосов избирателей
за _**Никифорова Алексея Дмитриевича** подано _3__ голосов избирателей,
за _**Сивцева Егора Афанасьевича** подано _361_ голосов избирателей.

В соответствии со статьей 82 Закона РС (Я) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)», избирательная комиссия муниципального образования «Сыланский наслег» РЕШИЛА:

1. Признать выборы главы муниципального образования «Сыланский наслег» состоявшимися и действительными.
2. Утвердить протокол № 1 от «13» сентября 2015г. года и сводную таблицу избирательной комиссии муниципального образования «Сыланский наслег» о результатах главы муниципального образования «Сыланский наслег» по Сыланскому многомандатному избирательному округу.
3. Считать избранным главой муниципального образования «Сыланский наслег» Сивцева Егора Афанасьевича.
4. Известить Сивцева Е.А. об избрании главой муниципального образования «Сыланский наслег».
5. Опубликовать настоящее решение в газете «Саҥа олох».

Председатель ИКМО Сивцева Л.И.
Секретарь Сивцева Н.П.

Объявление.

Для граждан и руководителей организаций и предприятий. В здании ОВД Чурапчинского улуса будет открыта Временная приемная Министерства внутренних дел по Республике Саха (Якутия).

Время работы приемной:
18 сентября с 18 до 20 часов.
19 сентября с 10 до 12 часов.

Штаб МВД по РС(Я)

БИЛЛЭРИИЛЭР

Красильникова уул. 17-гэр үлэлии турбут РИТУАЛЬНЫЕ УСЛУГИ оҥоһуу оҥорор тэрилтэ улуус киинигэр, "Почта России" таһыгар көспүтүн биллэрэбит. Билсэр тел: **8984–115–71–60, 8-964–428–43–93.**

***

Чурапчы сэлиэнньэтин киинигэр уһаайбалаах дьиэ атыылана. Билсэр тел: **8962–731–89–14.**

***

Чурапчы сэлиэнньэтигэр уһаайба атыылаНар. Билсэр тел: **8964–425–70–32.**

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «Хоптогинский наслег»

РЕШЕНИЕ №15

15 сентября 2015 года

Об установлении общих результатов выборов депутатов представительного органа МО «Хоптогинский наслег» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия) по многомандатному избирательному округу №1.

В соответствии с частью 13, статьи 24 и 82, 84 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)», на основании Протокола избирательной комиссии МО «Хоптогинский наслег» Чурапчинского улуса (района) от 13 сентября 2015 года о результатах выборов депутатов представительного органа МО «Хоптогинский наслег» по многомандатному избирательному округу №1, избирательная комиссия МО «Хоптогинский наслег» Чурапчинского улуса (района) РЕШАЕТ:

1.Признать выборы депутатов представительного органа МО «Хоптогинский наслег» Чурапчинского улуса (района) по многомандатному избирательному округу №1 состоявшимися и действительными.

2.Считать избранными депутатами представительного органа МО «Хоптогинский наслег» Чурапчинского улуса (района) зарегистрированных кандидатов, получивших наибольшее по отношению к другим кандидатам число голосов избирателей, принявших участие в голосовании по многомандатному избирательному округу №1:

1.Адамова Егора Владимировича
2.Архипова Петра Петровича
3.Борисову Анну Гаврильевну
4.Кирсанову Лидию Гаврильевну
5.Корякина Егора Ивановича
6.Корякина Иона Петровича
7.Кузьмина Гаврила Гаврильевича
8.Маркова Федора Трофимовича
9.Новгородова Аяла Прокопьевича
10.Пинигину Ольгу Николаевну
11.Понесова Владислава Ивановича
12.Приезжикову Марию Николаевну
13.Тарабукину Клавдию Максимовну
14.Федулову Христину Петровну
15.Яковлеву Василису Николаевну

3. Направить копию настоящего решения в представительный орган МО «Хоптогинский наслег» и опубликовать настоящее решение в улусной газете «Сана Олох

Председатель
ИКМО «Хоптогинский наслег»: А.А.Сергеев

Секретарь
ИКМО «Хоптогинский наслег»: Л.П.Кононова

Улуустааҕы ИДьМ иһитиннэрэр

Балаҕан ыйын 7 күнүттэн 15 күнүгэр диэри улуус үрдүнэн 51 иһитиннэрии киирбититтэн 21- рэ арыгы иһэн баран оноһуллубута биллэрэр.

Ол курдук, балаҕан ыйын 7 күнүгэр Чурапчы сэлиэнньэтин Западнай уулуссатын олохтооҕо гр. С. киллэрбит үҥсүүтүгэр, кэргэнэ гр. С. арыгы иһэр, дьиэтигэр айдаан таһаарар.

Балаҕан ыйын 7 күнүгэр гр. К. уонна гр. К. 2011 сыл сааһыгар «Алмазкредитсервис» сиэйпэтиттэн харчы уорбуттарын уонна буруйдарын билинэллэрин туһунан боротокуол толоруллубут. Маны тэнэ, бу гражданиннар «Росгосстрах» тэрилтэттэн эмиэ 70000 тыһыынча суммалаах харчыны уорбуттарын билинэллэрин туһунан боротокуол толоруллуна.

Балаҕан ыйын 7 күнүгэр Чурапчы сэлиэнньэтин олохтооҕо гр. К. тус олоҕун сымыйанан баһаараҕырдыбыттарын иһин прокуратура нөҥүө үҥсүү киллэрбит.

Балаҕан ыйын 10 күнүгэр Макаров уул. 8 №-дээх дьиэтиттэн гр. С. уонна биллибэт гражданин «Ритм» дрели уонна "Штиль 180"бензопиланы уорбуттара биллиннэ. Хоромньулаах гр. К. үҥсүү киллэрбитинэн, дьыала үөрэтиллэ сылдьар.

Балаҕан ыйын 11 күнүгээҕи рапорынан, Таджикистан республикатын гражданина 1990 с.т. гр. А. дьон киһи аатынан үтүктүү уведомление уонна үлэҕэ көҥүл докуменун оҥорбута быһаарылынна.

Балаҕан ыйын 12 күнүгэр Кытаанах нэһилиэгин олохтооҕо гр. Б. үгүстүк арыгылыырын уонна оҕолорун көрбөтүн-истибэтин туһунан анонимнай үҥсүү киирдэ. Үлэ ыытыллар.

Балаҕан ыйын 12 күнүгэр гр. С. Хатылы нэһилиэгэр сылдьан, 14 тыһыынча солкуобайдаах сотовай төлөпүөнүн уонна 25 т.с. суммалаах Сбербанк каргатын уорпарбытын туһунан суругунан үҥсүү киллэрбит.

Эмиэ маныаха майгылыыр түгэн «Аартык» маҕаһыынтан буолбут. Гр-н Дь. кумааһынньыгын уонна алмаэргиэнбанк карточкатын уорбуттарын туһунан үҥсүү киллэрбит. Уопсай хоромньу 28 тыһыынча солкуобайга тэҥнэһэр.

Бары суруллубут дьыалалар үөрэтиллэ, үлэ ыытыллы сылдьар.

Ааспыт нэдиэлэ түмүгүнэн,барыта 11 административнай боротокуол толоруллунна. Арыгы иһэн баран общественнай миэстэҕэ сылдьыы 4, полиция сотрудниктар бэрээдэги буспуу 1 уонна оҕону иитиигэ эбээһинэһин толорботох 5 төрөппүт эппиэтинэскэ тардылынна.

ГАИ линиятынан 355 массыына бэрэбиэркэни ааста. Барыта 46 боротокуол туолбутуттан, арыгы иһэн баран урууга олоруу иһин 4 суоппар миэрэҕэ тардылынна.

Надежда БОРИСОВА.

Кылаабынай редактор – **А.А. ЗАХАРОВ.**
Эппиэттиир сэкиритээр, суруксут отдела – **А.Н. ЗАХАРОВА.**
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела - **А.М. СЛЕПЦОВ.**
Корреспондент – **С.А. ЖЕНДРИНСКАЙ.**
Таҥастаачы – **Н.Д. БУРЦЕВА.**
Бэчээттээччи – **С.А. ПАВЛОВ.**

Тэрийэн таһаараачылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук автономнай учреждение. Российскай Федерация Роскомнадзор СР управлениетыгар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №14-0238.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сал., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru, сайт: sanaoloh.ru

Бэчээккэ сакаас: № 96 (11106) Кээмэйэ: 1 бэч. лиис Тираж 1200. Хаһыат сыаната: 10 солк

Саҥа олох

Автор суругар этиллэр санаа редакция санаатын кытта сөп түбэспэт буолуон сөп. Суруллубут матырыйааллар чахчыларын кырдьыктаахтарыгар эппиэтинэһи автор бэйэтэ сүгэр.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графига: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэриллиитэ: 16 ч 00 м. "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһукка 16.09.2015 с. офсетнай бэчээттэннэ.
Аадырыһа: 678670, Чурапчы сал., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекса: 54907. Хаһыат нэдиэлэҕэ үстэ: оптуорунньукка, чэппиэргэ уонна субуотаҕа тахсар.